

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 84/09-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. marca 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Obce N., zastúpenej advokátom Mgr. R. H., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv upravených v čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, jej práv upravených v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a vo veci namietaného porušenia čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 226/2007 a jeho uznesením č. k. 9 Co/226/2007-448 z 28. augusta 2008 v spojení s uznesením Okresného súdu Nové Zámky č. k. 4 C/110/2006-417 z 20. septembra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Obce N. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. novembra 2008 doručená sťažnosť Obce N., (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom Mgr. R. H., B., vo veci porušenia jej základných práv upravených v čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jej práv upravených v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a v čl. 1 Dodatkového

protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“) a vo veci porušenia čl. 1 ústavy postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 226/2007 a jeho uznesením č. k. 9 Co/226/2007-448 z 28. augusta 2008 v spojení s uznesením Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) č. k. 4 C/110/2006-417 z 20. septembra 2008.

Zo sťažnosti vyplýva, že v konaní vedenom na okresnom súde (pôvodne začatom na Okresnom súde Nitra sp. zn. 14 C 54/2005) a na krajskom súde vystupuje na strane odporcu (pôvodne spolu s ďalšími 55 účastníkmi).

Vo svojej sťažnosti sťažovateľka uviedla:

„Navrhovatelia sa podanou žalobou zo dňa 28. 7. 2005 domáhali určenia neplatnosti Osvedčenia o vydržaní vlastníckeho práva zo dňa 28. 11. 1997 vo forme notárskej zápisnice č. N289/97, NZ300/97, a neplatnosti Osvedčenia o vydržaní vlastníckeho práva vo forme notárskej zápisnice č. N33/98, NZ41/98, a zároveň určenia vlastníckeho práva k špecifikovaným nehnuteľnostiam podľa pozemnoknižných vložiek.

Navrhovatelia sa návrhom z rovnakého dňa 28. 7. 2005 domáhali vydania predbežného opatrenia, ktorým sa odporcovi v 1. rade (sťažovateľovi) zakáže nakladať s pozemkami parc. č. 1132/2 ostatné plochy o výmere 8270 m² a parc. č. 1132/3 ostatné plochy o výmere 834 m² zapísané na LV č. 2254 v k. ú. N. Rovnako sa domáhali vydania predbežného opatrenia nakladať s nehnuteľnosťami aj voči odporcom v 2. až 56. rade.

Ešte pôvodne konajúci Okresný súd Nitra, č. k. 14 C 54/2005, (pred prikázaním veci Okresnému súde Nové Zámky) vydal dňa 9. 9. 2005 uznesenie, ktorým návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Voči predmetnému rozhodnutiu podali navrhovatelia dňa 4. 10. 2005 odvolanie. Následne navrhovatelia vzali svoju žalobu voči odporcom v 2. až 56. rade späť a navrhli zmenu petitu, na základe ktorého žiadajú, aby súd určil neplatnosť oboch uvedených Osvedčení o vydržaní vlastníckeho práva formou notárskej zápisnice č. N289/97, NZ300/97 a č. N33/98, NZ41/98, teda nežiadali viac určenie vlastníckeho práva k špecifikovaným nehnuteľnostiam. Rovnako vzali späť aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia voči odporcom v 2. až 56. rade.

Krajský súd v Nitre č. k. 9 Co 245/2006 uznesením zo dňa 14. 3. 2007 pripustil späťvzatie návrhu a napadnuté uznesenie vo vzťahu k odporcom v 2. až 56. rade zrušil a konanie v tejto časti zastavil a vo vzťahu k odporcovi v 1. rade napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. ...

Na základe uznesenia KS Nitra už Okresný súd Nové Zámky výzvou zo dňa 11. 7. 2007 vyzval navrhovateľov na špecifikáciu návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. ...

Navrhovatelia tak vykonali podaním zo dňa 13. 9. 2007...

Okresný súd Nové Zámky č. k. 4 C 110/2006 uznesením zo dňa 20. 9. 2007 nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil odporcovi (sťažovateľovi), aby nenakladal s nehnuteľnosťami zapísanými v Správe katastra N. pre k. ú. N... aby ich nepreviedol na inú osobu, nezaťažil záložným právom, ani právom zodpovedajúcim vecným bremenám, nevykonával žiadne stavby a terénne úpravy, a to až do právoplatného skončenia konania Kd 2043/06, Kd 41/07 o proteste prokurátora a konania o neplatnosť Osvedčenia vedeného na Okresnom súde Nové Zámky č. k. 4 C 110/06.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľ preukázal, že mu patrí právo, ktorého ochrany sa predbežným opatrením domáhajú a že je tu obava z ohrozenia výkonu rozhodnutia. ...

Sťažovateľ podal voči predmetnému uzneseniu odvolanie zo dňa 8. 10. 2007. V odvolaní namietal, že v celom rozhodnutí súdu prvého stupňa sa neuvádza, akého práva sa navrhovatelia v konaní vo veci samej vlastne domáhajú, výkon akého prípadného súdneho rozhodnutia má byť ohrozený a akým spôsobom by mohlo byť takéto prípadné súdneho rozhodnutie ohrozené v súvislosti s nehnuteľnosťami, na ktoré bolo nariadené napádané predbežné opatrenie. Namietal, že súd prvého stupňa len konštatuje, že má za to, že je tu obava z ohrozenia výkonu rozhodnutia, bez akéhokoľvek vysvetlenia. Rozhodnutie súdu prvého stupňa je z tohto hľadiska neurčité a nepreskúmateľné.

Zároveň namietal aktívnu legitimáciu navrhovateľov v konaní. Navrhovatelia neboli nikdy vlastníckymi sporných pozemkov, bolo ním P. v H., ktoré však zo zákona zaniklo v zmysle zákona č. 81/1949 Sb. n. SNR a vlastníkom sa stalo J. v N. Bývalí urbárnici sa môžu domáhať nároku na vydanie náhradných pozemkov, pokiaľ splnili prekluzívne lehoty na uplatnenie práva v zmysle zákona č. 229/1991 Zb. alebo podľa zákona č. 503/2003 Z. z...

Navrhovatelia (sťažovateľka, pozn.) ďalej namietali najpodstatnejšiu skutočnosť, že súd prvého stupňa vôbec nezisťoval v akom právnom vzťahu sú parcely, ktoré sú predmetom predbežného opatrenia... Odporca nadobudol parcely... na základe Zámennej zmluvy zo dňa 28. 10. 2003... Predmetná zmluva bola zavkladovaná Správou katastra N. dňa 11. 11. 2003 a je platná a účinná...

Navrhovatelia (sťažovateľka, pozn.) nakoniec namietali, že súd prvého stupňa určil platnosť predbežného opatrenia až do doby právoplatného skončenia dvoch konaní o proteste prokurátora Kd 2043/06 a Kd 41/07, čo je v rozpore s ust. § 77 OSP. Rovnako skutočnosť, že odporcovi súd prvého stupňa nezaslal spolu s predbežným opatrením návrh navrhovateľov s prílohami, na základe ktorého sa navrhovatelia domáhali vydania predbežného opatrenia, ani špecifikácie, ktorými 2 krát navrhovatelia upravili svoj návrh na vydanie predbežného opatrenia. Z tohto dôvodu bola znemožnená realizácia procesných práv odporcu, z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený. Odporca nevedel aké skutočnosti navrhovatelia uvádzali vo svojich návrhoch a v jeho viacerých doplneniach, ako aj aké prílohy (ktoré musia byť doložené v zmysle § 42 OSP doložené v počte potrebnom na zaslanie ostatným účastníkom konania) vôbec dali. Z týchto dôvodov bola odporcovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Krajský súd v Nitre, č. k. 9 Co 226/2007, uznesením zo dňa 28. 8. 2008 rozhodol, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdzuje. ...

Rozhodnutie Krajského súdu v Nitre, č. k. 9 Co 226/2007, zo dňa 28. 8. 2008, obdržal právny zástupca sťažovateľov dňa 10. 10. 2008. Voči rozhodnutiu neexistuje riadny opravný prostriedok, ktorým by sa sťažovatelia mohli domáhať nápravy. ...

Predbežné opatrenie má charakter provizórneho vzťahu medzi účastníkmi. Predbežné opatrenie nie je konečným rozhodnutím. Pri jeho vydaní sa neskúmajú všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné na vydanie konečného rozhodnutia, avšak na vydanie predbežného opatrenia sú nevyhnutné základné podmienky, ktoré musia byť osvedčené.

Je to predovšetkým:

1. Osvedčiť aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver opodstatnenosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, t. j. tento nárok nemôže byť zjavne neopodstatnený.

2. *Osvedčiť, že je tu nebezpečenstvo hroziacej ujmy, t. j. existuje tu dôvodná obava, že nenariadením predbežného opatrenia by sa zhoršila pozícia navrhovateľa.*

3. *Predbežné opatrenie nesmie obmedziť danú osobu nad mieru nevyhnutne potrebnú.*

4. *V prípade, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom zákazu nakladania podľa predbežného opatrenia, nie sú zároveň predmetom sporu (nejedná sa o určenie vlastníctva k nim alebo o ich vydanie), môžu slúžiť len ako zabezpečenie pohľadávky, pričom musí byť splnená podmienka primeranosti hodnoty predmetu predbežného opatrenia k hodnote zabezpečovaného nároku.“*

Sťažovateľka analýzou jednotlivých skutočností dospela k týmto záverom:

- navrhovatelia nemohli žiadnym spôsobom osvedčiť vlastnícke alebo akékoľvek práva k nehnuteľnostiam, ktorých sa týkajú notárske zápisnice č. N 33/98, Nz 41/98, N 289/97 a Nz 300/97 a ktorých neplatnosti sa v konaní vo veci samej domáhajú,

- nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom zákazu nakladania podľa vydaného predmetného opatrenia, nie sú zároveň predmetom súdneho sporu vo veci samej (nejde o určenie vlastníctva k nim ani o ich vydanie, ani o určenie neplatnosti právneho úkonu, ktorého by boli predmetom), pričom okresný súd ani krajský súd neuviedli, prečo by malo byť dôvodné obmedzovať vlastnícke práva sťažovateľky k jej ostatnému majetku, ktorý s konaním vo veci samej nemá nič spoločné,

- okresný súd aj krajský súd postupovali nad rozsah súdneho konania a obmedzili vlastnícke právo odporcu sťažovateľky po dobu nad rozsah určený súdnym konaním, v rámci ktorého vydali predbežné opatrenia, teda nad mieru nevyhnutne potrebnú,

- odvolací súd sa námietkami sťažovateľky vôbec nezaoberal, neodôvodnil namietané skutočnosti, neuviedol žiadnu súvislosť medzi pozemkami, ktoré sú predmetom vydaného predbežného opatrenia, a pozemkami, ktoré sa týkajú osvedčení o vydržaní, ktorých určenie neplatnosti navrhovateľ v konaní vo veci samej žiada,

- sťažovateľke odporcovi bola odňatá možnosť konať pred súdom, a tým je porušené jej právo na spravodlivý proces, spravodlivé súdne konanie a právo na prístup k súdu,

- rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu sú nepreskúmateľné a neurčité.

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

1) *Základné právo Obce N. - právo na právnu istotu a spravodlivosť, právo na majetok, a právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa článkov 1, 20, a 46 ods. 1 Ústavy SR, a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru a právo na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru, konaním a rozhodnutím Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn 9 Co 226/2007 v spojitosti s rozhodnutím Okresného súdu Nové Zámky pod sp. zn. 4 C 110/2006 porušené bolo.*

2) *Uznesenie Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn 9 Co 226/2007 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.*

3) *Sťažovateľovi Obci N. priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 100.000,- Sk (slovom jednototísíc korún slovenských).*

4) *Nahradiť sťažovateľovi Obec N. trovy právneho zastúpenia vo výške 7.448,60 Sk (2 úkony á 2.970,- Sk = 5.940,- Sk + 19% DPH (1.128,60) = 7.068,60 Sk + 2 x paušálna náhrada á 190,- Sk = 7.448,60 Sk) na účet právneho zástupcu Mgr. R. H., T. č. ú...“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Znamená to, že právomoc ústavného súdu je subsidiárna. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy (IV. ÚS 236/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je

zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03). V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade okresného súdu

v občianskoprávnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na spravodlivé prejednanie svojej záležitosti.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľkou namietané porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy, pričom namieta aj porušenie čl. 1 ústavy, ako aj porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, a to postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 226/2007 a jeho uznesením č. k. 9 Co 226/2007-448 z 28. augusta 2008 v spojení s uznesením okresného súdu č. k. 4 C 110/2006-417 z 20. septembra 2008. Sťažovateľka nesúhlasí s označenými rozhodnutiami o predbežnom opatrení, ktorými jej konajúce súdy zakázali

nakladať s nehnuteľnosťami, ktoré majú byť/sú premetom sporu (v rozsahu určenom v rozhodnutí okresného súdu a potvrdenom krajským súdom).

1. Vo vzťahu k okresnému súdu ústavný súd uvádza, že z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Zo sťažnosti, ako aj z priloženej dokumentácie vyplýva, že proti označeným rozsudkom okresného súdu mala sťažovateľka právo podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok (čo aj využila), o ktorom bol oprávnený rozhodnúť krajský súd ako odvolací súd.

Na tomto základe ústavný súd odmietol túto časť sťažnosti pre nedostatok právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Vo vzťahu k namietanému postupu a rozhodnutiu krajského súdu v sťažnosti sťažovateľky vychádzal ústavný súd z toho, že posúdenie podmienok na vydanie predbežného opatrenia je v prvom rade vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Preto samotný ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti sa spravidla (čl. 124 ústavy) nepovažuje za oprávneného zasahovať do rozhodnutí o predbežných opatreniach, pretože nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov, a okrem toho ide o rozhodnutia, ktoré do práv a povinností účastníkov konania nezasahujú konečným spôsobom. Vzhľadom na uvedené sa ústavný súd v týchto prípadoch môže zamerať výlučne na posúdenie, či pri vydaní namietaného uznesenia krajského súdu bolo postupované v súlade s ústavnoprocenými princípmi, zásadou spravodlivého procesu a základným právom na súdnu ochranu tak, ako to zaručuje čl. 46 a nasl. ústavy. O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu

niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (napr. IV. ÚS 123/08, IV. ÚS 138/08).

Ústavný súd preto v prvom rade posudzoval, či sú splnené predpoklady na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie v súvislosti s namietaným porušením čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu.

V relevantnej časti uznesenia č. k. 9 Co 226/2007-448 z 28. augusta 2008 krajský súd k dôvodom prijatia predbežného opatrenia uviedol:

„Podľa § 102 ods. 1 OSP, ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne vydá predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že súd môže nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov. Dočasný charakter predbežných opatrení umožňuje, že pred ich nariadením nemusí súd dodržať formálny postup určený na dokazovanie a zisťovať všetky skutočnosti, potrebné pre vydanie rozhodnutia vo veci samej. To však neznamená, že súd môže vydať predbežné opatrenie len na základe tvrdení navrhovateľa, bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, a bez osvedčenia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy.

Nariadenie predbežného opatrenia je podľa zákonných predpokladov uvedených v Občianskom súdnom poriadku prípustné a opodstatnené vtedy, ak: a) sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy, b) tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, c) táto dočasná úprava je potrebná, d) sa v právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvorí nenávratný stav, e) sa neprimeraným spôsobom nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi (účastník nie je obmedzený spôsobom neprimeraným povahe veci). Súd môže nariadiť predbežné opatrenie, ak je obava, že výkon súdneho rozhodnutia by bol ohrozený. Prvým predpokladom nariadenia takéhoto predbežného opatrenia je existencia súdneho rozhodnutia alebo stav v súdnom konaní, ktorý osvedčuje, že reálne dôjde k vyneseniu rozhodnutia, ktoré môže byť exekučným titulom. Druhým predpokladom na nariadenie

predbežného je osvedčenie obavy z ohrozenia výkonu súdneho rozhodnutia. Obava z ohrozenia je objektívny stav, ktorý oprávneného núti, aby požiadal o zabezpečenie budúcej exekúcie. Základom tejto obavy je ohrozenie. Toto ohrozenie súd skúma u povinného a oprávnený musí tvrdiť a osvedčiť, či povinný koná tak (robí právne alebo faktické úkony), že v konečnom dôsledku môže dôjsť k zmareniu, sťaženiu alebo znemožneniu núteného výkonu vykonateľného súdneho rozhodnutia. K takýmto úkonom patrí ponechanie majetku bez akejkoľvek ochrany, prevzatie dlhov alebo pristúpenie k záväzkom bez primeraného dôvodu, uzavieranie nevýhodných kúpnych zmlúv. Oprávnený musí konkretizovať úkony povinného, ktoré časti jeho exekvovaného majetku tieto úkony postihujú a z akých skutočností vyvodzuje odôvodnený záver, že sa takto mári, sťažuje alebo znemožňuje exekúcia. Len reálnosť obavy z ohrozenia môže byť dôvodom výnimočného procesného rozhodnutia, ktorým predbežné opatrenie je.

V danej veci z obsahu spisu vyplýva, že navrhovatelia sa podaným návrhom, doručeným súdu prvého stupňa dňa 9. 6. 2006, domáhali nariadenia predbežného opatrenia, ktorým by súd prvého stupňa prikázal odporcovi v 1. rade nenakladať s nehnuteľnosťami - pozemkami v kat. uz. N., parc. č. 1132/2, ostatné plochy o výmere 8270 m² a parc. č. 1132/3, ostatné plochy o výmere 834 m², zapísaných na LV č. 2254, kat. úz. N. a odporcom v 2. až 56. rade prikázal nenakladať s nehnuteľnosťami špecifikovanými v pôvodnom návrhu. Toto uznesenie nenadobudlo právoplatnosť, nakoľko navrhovatelia podali voči nemu v zákonnej lehote odvolanie a odvolací súd uznesením zo dňa 14. 3. 2007 napadnuté rozhodnutie vo vzťahu k odporcovi 1. rade zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie a vo vzťahu k odporcom v 2. až 56. rade pripustil späťvzatie návrhu, napadnuté rozhodnutie v tejto časti zrušil a konanie zastavil. Po doručení uznesenia odvolacieho súdu účastníkom konania, navrhovatelia v 1. až 7. rade zaslali súdu prvého stupňa špecifikáciu návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v súlade s uznesením odvolacieho súdu. Zároveň so špecifikáciou zaslali súdu prvého stupňa všetky listinné dôkazy, na ktoré poukázal tunajší súd vo svojom zrušujúcom uznesení. Súd prvého stupňa vyzval navrhovateľov na špecifikáciu návrhu na vydanie predbežného opatrenia.

Navrhovatelia v 1 až 7. rade v podaní zo dňa 13. 9. 2007 upresnili petit návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. V tomto doplnení svojho návrhu uviedli, že svoje tvrdenie opierajú o Osvedčenie o vydržaní zo dňa 28. 11. 1997 napísané formou Notárskej

zápisnice N 289/97, NZ 300/97 a zároveň oznámením Krajskej prokuratúry v N. zo dňa 7. 2. 2007 o tom, že ich písomný podnet bol vybavený protestom prokurátora pod sp. zn. Kd 2043/06. Navrhovatelia uviedli, že podľa ich názoru je jednoznačne preukázané, že odporca nadobudol vlastnícke právo k pozemkom nezákonným spôsobom, tieto pozemky ďalej odpredal tretím osobám, čím sa na ich úkor bezdôvodne obohatil. Mali za to, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia bol s ohľadom na uvedené podaný dôvodne.

Odvolací súd sa s ohľadom na vyššie uvedené zistenia v plnom rozsahu stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že navrhovatelia dostatočným spôsobom preukázali, a to najmä predloženými dôkazmi, že im patrí právo, ktorého ochrany sa predbežným opatrením domáhajú, vo veci sú aktívne legitimovaní. Nimi uplatňovaný nárok nie je zjavne neopodstatnený a potreba vydania predbežného opatrenia je naliehavá. Z navrhovateľmi predloženého výpisu LV č. 2254 týkajúceho sa kat. úz. N., rovnopisu identifikácie parciel a kópie katastrálnych máp je zrejmé, že odporca nakladal s pozemkami, ktoré podľa identifikácie boli GO - plánom č. 19/02 rozdelené na stavebné pozemky, ako parc. č. 1132/11, 12, 1132/63-1021, vo vlastníctve fyzických osôb a časť vo vlastníctve obce N. - LV č. 2254 z ktorých časť odpredal tretím osobám. Odvolací súd má za to, že správanie odporcu v minulosti zakladá dôvodnú obavu, že by sa odporca mohol účelovo zbavovať predmetných nehnuteľností pred právoplatným rozhodnutím vo veci samej, resp. pred právoplatným skončením konania o proteste prokurátora pod sp. zn. Kd 2043/06, Kd 41/07, čím by bol ohrozený výkon súdneho rozhodnutia.

Na základe vyššie uvedených skutočností, odvolací súd konštatuje, že v danej veci boli splnené zákonné podmienky, podľa ustanovenia § 102 ods. 1 OSP, v spojitosti s § 76 ods. 1 písm. e) a f) OSP pre vydanie predbežného opatrenia a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 OSP potvrdil.“

Vychádzajúc z citovanej časti namietaného uznesenia krajského súdu zastáva ústavný súd právny názor, že toto uznesenie obsahuje skutkové a právne závery, na základe ktorých krajský súd potvrdil uznesenie okresného súdu, pričom nezistil, že by výklad krajského súdu a jeho závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká

aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého postupu a rozhodnutia.

Dôvody, na ktorých je založené namietané uznesenie krajského súdu, sú podľa názoru ústavného súdu v intenciách argumentačného priestoru vymedzeného v § 74 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a ako také korešpondujú s ústavne súladným výrazom nezávislého súdneho rozhodovania v zmysle čl. 141 ods. 1 ústavy.

Zákonná úprava postupu pri vydávaní predbežných opatrení vyžaduje, aby navrhovateľ splnil podmienky konania ustanovené Občianskym súdnym poriadkom (§ 74 a nasl.). V danom prípade podľa názoru ústavného súdu boli tieto zákonné limity ustanovené v § 74 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku pre vydanie predbežného opatrenia rešpektované. Dočasný charakter predbežného opatrenia vydaného v súlade s ustanovenými podmienkami v Občianskom súdnom poriadku vo všeobecnosti v zásade eliminujú možnosť neprimeraného zásahu do základných práv hmotného charakteru účastníkov konania smerujúci k ich porušeniu už samotným rozhodnutím o predbežnom opatrení.

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd pri posudzovaní dvoch vedľa seba stojacich práv účastníkov konania rozhodol proporcionálne konkrétnym okolnostiam prípadu. Jeho rozhodnutie na jednej strane preventívne bráni eventuálnemu poškodeniu práv navrhovateľov, ku ktorému by mohlo dôjsť nakladaním spornej nehnuteľnosti sťažovateľkou pred prijatím meritórneho rozhodnutia, no na druhej strane berie do úvahy požiadavku minimalizácie zásahu do vlastníckeho práva sťažovateľky tým, že presne určuje limity zákazu nakladania sporných nehnuteľností sťažovateľkou a v súlade so zákonom obmedzuje časovú pôsobnosť predbežného opatrenia do právoplatného skončenia konania vo veci samej, resp. do rozhodnutia o proteste prokurátora.

Skutočnosť, že sa krajský súd stotožnil s názorom okresného súdu, ktorý vychádzal z odôvodnenej obavy nakladania s nehnuteľnosťami sťažovateľkou ešte pred právoplatným rozhodnutím vo veci samej, nesignalizuje sama osebe možnosť porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Krajský súd si bol pritom vedomý, a to aj v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že ide o dočasnú úpravu pomerov účastníkom, čo mu umožňuje menej formalizovaný postup určený na dokazovanie a zisťovanie všetkých skutočností potrebných pre vydanie rozhodnutia vo veci samej. Postup krajského súdu preto nesignalizuje možnosť vyslovenia porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, čo bolo dôvodom na odmietnutie tejto časti sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

V danom prípade k porušeniu ústavnoprocených princípov vyplývajúcich z čl. 46 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 dohovoru nedošlo a sťažnosť z tohto dôvodu bola odmietnutá už pri jej predbežnom prerokovaní. Pretože ide o rozhodnutia o predbežnom opatrení, vylučuje to možnosť vysloviť namietané porušenie čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením krajského súdu č. k. 9 Co 226/2007-448 z 28. augusta 2008 v spojení s uznesením okresného súdu č. k. 4 C/110/2006-417 z 20. septembra 2008. Z tohto dôvodu ústavný súd odmietol aj túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť. V nadväznosti na tento záver ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú aj tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie čl. 1 ústavy.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti už nebol právny dôvod zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky (napr. priznaním finančného zadosťučinenia, úhradou trov konania alebo zrušením napadnutého uznesenia krajského súdu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. marca 2009